

Ks. dr hab. Dariusz Kwiatkowski, prof. UAM
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Teologiczny

**Recenzja dysertacji doktorskiej ks. mgr. lic. Andrzeja Wieckiego zatytułowanej:
„Rola misji ewangelizacyjno-apostolskiej w życiu i działalności bł. Marty Wieckiej
(1874–1904)”, napisanej pod kierunkiem ks. dr. hab. Włodzimierza Gałązki, prof.
UKSW w Katedrze Teologii Życia Duchowego Uniwersytetu Kardynała Stefana
Wyszyńskiego w Warszawie**

Liturgia choć zajmuje centralne miejsce w życiu duchowym Kościoła, to jednak nie wyczerpuje całej Jego działalności (por. KL 9). Obok oficjalnej liturgii Kościoła, od jego początków, istniały i wciąż istnieją różne pobożne praktyki, które przyczyniają się do rozwoju i pogłębienia życia chrześcijańskiego. Pozaliturgiczne formy pobożności najczęściej rodzą się oddolnie i wyrażają wiarę ludu chrześcijańskiego. Ogólnie nazywamy je pobożnością ludową, czyli taką, która należy do ludu oraz jest przez niego rozumiana i praktykowana. W ten nurt pobożnościowy wpisuje się kult świętych i błogosławionych, o którym mówi VI rozdział „Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii”.

W ciągu całego roku liturgicznego, a zwłaszcza w tak zwanym okresie zwykłym, Kościół obchodzi liturgiczne uroczystości, święta i wspomnienia świętych i błogosławionych oficjalnie wyniesionych na ołtarze. Uzasadnienie tegoż kultu daje soborowa konstytucja o liturgii: „Kościół rozmieścił w ciągu roku wspomnienia Męczenników oraz innych Świętych, którzy dzięki wielorakiej łasce Bożej doszli do doskonałości, a osiągnąwszy już wieczne zbawienie, wyśpiewują Bogu w niebie doskonałą chwałę i wstawiają się za nami. W te uroczystości Kościół głosi misterium paschalne w Świętych, którzy współcierpieli i zostali współuwielbieni z Chrystusem, przedstawia wiernym ich przykłady, pociągające wszystkich przez Chrystusa do Ojca, a przez ich zasługi wyjednywa dobrodziejstwa Boże” (KL 71).

Wszystkie grupy świętych na różny sposób uzupełniają misterium Chrystusa, są Jego manifestacją i autentycznymi świadkami. Święci są miejscem spotkania między zbawczym działaniem Chrystusa i mistycznym działaniem Jego Kościoła. Nie stanowią oni tylko ozdoby historii Kościoła, ale należą do jego istoty. Bez świętych Kościół nie byłby sobą. W nich objawia się pełnia miłości Boga do człowieka. Stąd cześć oddawana świętym jest uwielbieniem Boga. Ich życie będące nieustannym świadectwem Bożej miłości jest także znakiem obecności Boga w Kościele. Święci poprzez wierność Bogu, wypełnianie Jego woli sprawiają, że Bóg

zajmuje miejsce we wszystkim i wszystko odnajduje się w Bogu. W ten sposób realizuje się i wypełnia Królestwo Boże na ziemi. Podkreślają to modlitwy liturgiczne, zwłaszcza prefacje o świętych, mówiąc, że w nich jaśniej chwała Boża, ukazują cuda Bożej łaski. Poza tym przez świętych Bóg nadal przemawia do swojego ludu i daje znak swojego Królestwa. W końcu święci ukazują nam najpełniejszą drogę do całkowitego zjednoczenia z Bogiem i są potwierdzeniem prawdy Ewangelii.

Liturgiczny kult świętych i błogosławionych wiąże się z różnymi formami pobożności ludowej. Winny one z liturgii wypływać i do liturgii prowadzić. Stąd podlegają one określonym przepisom kościelnym i muszą spełniać wymogi teologiczne. Dużym wyzwaniem duszpasterskim jest umiejętne zespolenie wszystkich form kultu liturgicznego i pobożnościowego świętych i błogosławionych, aby w żaden sposób nie zasłaniały one misterium zbawczego Chrystusa, które stanowi istotę i kulminację całego kultu Kościoła. Dlatego bardzo ważne i potrzebne są opracowania naukowe opisujące osoby oficjalnie wyniesione na ołtarze jako święci i błogosławieni. Dają one fundamenty solidnie przedstawionej biografii wybranej osoby, ukazują najbardziej charakterystyczne cechy drogi do świętości realizowanej podczas ziemskiego życia oraz tworzą podwaliny dla duchowości, liturgii i różnych form pobożności ludowej. W tym kontekście należy umieścić rozprawę doktorską ks. mgr. lic. Andrzeja Wieckiego zatytułowaną: „Rola misji ewangelizacyjno-apostolskiej w życiu i działalności bł. Marty Wieckiej (1874–1904)”.

1. Cel, problem i metoda dysertacji

Każdy chrześcijanin z racji przyjętego chrztu jest powołany do świętości. Charyzmaty udzielone przez Ducha Świętego wyznaczają różne drogi prowadzące do świętości. Jedną z tych dróg rozeznała bł. Marta Wiecka, polska zakonnica należąca do Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo. Należy do błogosławionych cieszących się dynamicznym rozwojem kultu lokalnego na terenie diecezji krakowskiej, tarnowskiej, pelplińskiej, gdańskiej, lwowskiej oraz iwanofrankowskiej.

Głównym celem badawczym dysertacji doktorskiej ks. A. Wieckiego jest poznanie i opisanie znaczenia apostołstwa i ewangelizacji w życiu i działalności błogosławionej Marty Wieckiej. Tło historyczne przeprowadzonych badań stanowi dynamika rozwoju ewangelizacji na przełomie XIX i XX wieku oraz zmiany sposobu wypełniania misji ewangelizacyjno-apostolskiej wskazane przez papieży posoborowych: Pawła VI, Jana Pawła II, Benedykta XVI i Franciszka. W oparciu o materiał źródłowy, nauczanie Kościoła i współczesną refleksję

teologiczną Autor pragnie wykazać, że już sto lat wcześniej główne idee współczesnego rozumienia misji ewangelizacyjno-apostolskiej były obecne w życiu i działalności Błogosławionej Marty. Przedstawiona rozprawa doktorska stanowi odpowiedź na pytanie badawcze: w jaki sposób siostra Marta Wiecka rozumiała misję ewangelizacyjno-apostolską i jak wpływało to na jej życie i działalność? Można zatem stwierdzić, że celem dysertacji doktorskiej ks. A. Wieckiego jest ukazanie ponadczasowości misji ewangelizacyjno-apostolskiej błogosławionej Marty Wieckiej w różnych etapach jej życia, w świetle Magisterium Kościoła i współczesnej teologii po Soborze Watykańskim II. Autor w swoich poszukiwaniach badawczych przedstawił sylwetkę Błogosławionej jako ewangelizatorki i apostołki w życiu rodzinnym jak i zakonnym.

Celem pracy jest także kontynuacja rodzinnej tradycji Autora, gdyż jest on spokrewniony z bł. Martą Wiecką. We wstępie dysertacji mocno podkreślił, że w jego rodzinie przekazywana jest żywa tradycja związana z jej kultem.

Do najważniejszych źródeł, które Autor wykorzystał dla zrealizowania postawionych celów badawczych, są dane biograficzne Błogosławionej, wspomnienia świadków, dokumenty znajdujące się w archiwum Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo prowincji krakowskiej, jej osobiste listy i modlitwy, które zostały zawarte w publikacji „Listy i modlitwy bł. Marty Wieckiej SM”, red. W. Bomba, A. Dzierżak, J. Wątroba, Kraków 2008. Wykorzystano również literaturę, która ukazała się po beatyfikacji Siostry Marty Wieckiej, która odbyła się 24 maja 2008 roku. Po tym wydarzeniu powstało kilkadziesiąt opracowań i referatów ukazujących jej sylwetkę oraz motywację podejmowanych działań. Natomiast zagadnienie współczesnego apostołstwa i ewangelizacji zostały opisane i uporządkowane w nauczaniu Kościoła na Soborze Watykańskim II, a także w magisterium i działalności papieży posoborowych.

Dla zrealizowania celów badawczych ks. A. Wiecki posłużył się przede wszystkim metodą historyczno-teologiczną. Metodę historyczną określa jako sposób badania dziejów Kościoła i aktywności jego członków wyrażonej w konkretnych wytworach społecznych, kulturowych czy religijnych. Metodę tę wykorzystał badając źródła historiograficzne, czyli wszelkie dostępne materiały źródłowe dotyczące życia i działalności bł. Siostry Marty Wieckiej. Metoda ta pozwoliła mu odkryć, opisać, analizować, krytycznie oceniać i porównywać. W tej metodzie stosuje trzy etapy. Najpierw przeprowadził kwerendę źródeł, po czym poddał je krytycznej analizie i je zinterpretował. W końcu dokonał syntezy wniosków sformułowanych na podstawie badania źródeł. Poza tym Autor posłużył się metodą zgodną z paradygmatem badań teologii duchowości. Używając jakościowej analizy krytycznej, zbadał źródła teologiczne i pozyskaną

w trakcie kwerendy literatura przedmiotu. Oprócz tych metod, wykorzystano również metodę komparacji, która pozwoliła zestawić i zinterpretować źródła historyczne z materiałami teologicznymi. W dysertacji zastosowano również metodę aplikacyjnego wnioskowania na podstawie przeprowadzonej syntezy wyników badań historyczno-teologicznych.

2. Struktura rozprawy

Dysertacja doktorska ks. Andrzeja Wieckiego składa się z wykazu skrótów, wstępu, dzięki któremu czytelnik poznaje znaczenie podstawowych pojęć znajdujących się w temacie pracy. Autor głównie skupił się na wyjaśnieniu terminów ewangelizacji, apostołstwa i świętości. Cenne jest to, że źródłami dla zrozumienia wymienionych terminów są dokumenty soborowe i posoborowe nauczanie papieży. Dzięki temu już od początku czytelnik może zrozumieć niezwykły charakter powołania i działalności ewangelizacyjnej i apostołskiej bł. Marty Wieckiej. Korpus pracy tworzą cztery rozdziały podzielone na mniejsze jednostki. Dysertację uzupełnia zakończenie, bogata bibliografia oraz aneks. Poszczególne części rozprawy są logicznie uporządkowane i proporcjonalne. Należy podkreślić, że każdy rozdział posiada krótki wstęp zarysowujący jego tematykę.

W pierwszym rozdziale Autor przedstawił sylwetkę Błogosławionej Marty ze szczególnym uwzględnieniem dzieciństwa, które stanowiło najważniejszy moment kształtowania ludzkiego myślenia i świata wartości Marty Wieckiej. Zostało podkreślone szczególnie wychowanie rodzinne, proces wychowawczy i edukacyjny. Cennym ubogaceniem hagiografii bł. Marty jest ukazanie kontekstu kulturowego, środowiskowego i religijnego, w którym ona wzrastała. Już w tej części dysertacji ks. A. Wiecki odwołuje się do nauczania Kościoła wypracowanego przez Sobór Watykański II i papieży: Pawła VI, Jana Pawła II, Benedykta XVI oraz Franciszka. Te odniesienia pozwalają zobaczyć, że Marta Wiecka już od dzieciństwa wzrastała w tradycyjnych formach wychowania religijnego i znaczenie je przekraczała, otwierając się na rzeczywistości, które Kościół będzie oficjalnie nauczał kilkadziesiąt lat później. W tym samym duchu Autor opisał powołanie proces odkrywania swojego powołania przez Martę i rozeznanie jej konkretnego charyzmatu zakonnego. Należy podkreślić, że ten etap życia bł. Marty miał olbrzymi wpływ na jej postawy, działania i sposób myślenia o dziełach ewangelizacyjnych, które potem podejmowała.

Rozdział drugi dysertacji został zatytułowany: „Idea ewangelizacji i apostołatu w powołaniu do życia konsekrowanego”. Ks. A. Wiecki słusznie zauważa, że początki powołania

budzą się już w rodzinie i pierwszym środowisku wzrastania, a życie tym co się wybrało, umacnia innych. Powołanie jest owocem wiary, która rodzi się ze słuchania słowa Bożego. Celem przepowiadania słowa Bożego jest doprowadzenie człowieka do wyboru Chrystusa i życia Jego Ewangelią. W tym wyraża się autentyczna postawa żywej wiary, która w konsekwencji prowadzi do apostołowania, czyli dzielenia się otrzymaną wiarą i osobowym poznaniem Chrystusa. W taki sposób dzieło apostołstwa rozumiał założyciel sióstr szarytek św. Wincenty à Paulo. Według niego najważniejszym celem misji ewangelizacyjno-apostolskiej jest zbliżenie do Boga i przemiana życia, a konkretnym owocem świętość zdobywana już na ziemi. Rozdział ten bardzo dobrze wprowadza i pokazuje, w jaki sposób realizowała te rzeczywistości bł. Marta Wiecka.

Trzeci rozdział dysertacji został poświęcony indywidualno-wspólnotowemu charakterowi misji ewangelizacyjno-apostolskiej w życiu bł. Marty Wieckiej. Najpierw Autor dysertacji przypomniał, że rady ewangeliczne, czyli ubóstwo, posłuszeństwo i czystość są najważniejszymi elementami sposobu życia osób konsekrowanych. Bł. Marta żyła wskazaniami Chrystusa każdego dnia i zabiegała, by wymienione rady ewangeliczne realizować w sposób doskonały. Drugi paragraf tegoż rozdziału podejmuje zagadnienie dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego. Należy zauważyć, że na przełomie XIX i XX wieku było to zagadnienie trudne i raczej rzadko praktykowane. Dla bł. Marty wspólny dialog i szukanie tego co łączy, a nie tego co dzieli, stanowił bardzo ważny element ewangelizacji wszystkich ludzi. Śluby zakonne, które złożyła pozwoliły jej w sposób indywidualny, wolny od przywiązania do czegokolwiek ze świata materialnego, spojrzeć na potrzebę ewangelizacji i oddać się jej bez reszty, a gotowość do dialogu to jedna z głównych cech jej duchowości. Jej troska o ludzi, zwłaszcza chorych i ubogich, sprowadzał się nie tylko do wymiaru ekumenicznego, ale także międzyreligijnego. Błogosławiona Marta Wiecka realizowała Ewangelię w każdym momencie swojego życia, choć często wiązało się to z trudnościami i przeciwnościami. Ona wiedziała i przede wszystkim wierzyła, że każdy kto pragnie głosić Ewangelię, narażony jest na niepowodzenie, prześladowania, a nawet śmierć. Jednak to jej nie zniechęcało i nie odstraszało, ale wręcz motywowało do dzielenia się wiarą w środowisku lokalnym, czyli wszędzie tam, gdzie pełniła służbę jako zakonnica.

Czwarty rozdział dysertacji przedstawia przesłanie ewangelizacyjno-apostolskie w życiu i działalności Błogosławionej Marty Wieckiej. Jej codzienne życie będące służbą Bogu i ludziom, wyrażające się w konkretnych działaniach niosło ze sobą mocne przesłanie ewangelizacyjno-apostolskie. Autor dysertacji podkreśla, że miało ono swój wymiar i owoce za jej życia, w licznych nawróceniach i znoszonych także przez nią cierpieniach. W tym

kontekście działania ewangelizujące i apostołskie miały zawsze charakter służebny. Jej zakonne życie było misją i działaniem wobec ludzi będących w potrzebie, bez względu na narodowość czy wyznanie. Opis licznych uzdrowień i wparcia jest tego dowodem, że również po wczesnej śmierci nie przestała służyć. Ostatni paragraf czwartego rozdziału ukazuje szybko rosnący kult Błogosławionej w XX i XXI wieku. Kult rodzący się z wiary ludu jest niewątpliwym dowodem przekonania o jej świętości. Kościół wynosząc bł. Martę na ołtarze, uznał także za właściwe myślenie i metody jej działań ewangelizacyjno-apostołskich.

Ostatnią częścią pracy jest bogata bibliografia (s. 241-259) oraz aneks, w którym umieszczono: obraz beatyfikacyjny bł. s. Marty; herb rodowy rodziny Wieckich; fotografie rodziny Wieckich, w której przyszła na świat, oraz dekret bp. Ryszarda Kasyny o zatwierdzeniu Statutu Katolickiego Stowarzyszenia Błogosławionej Siostry Marty Wieckiej i nadaniu mu kościelnej osobowości prawnej.

3. Osiągnięcia dysertacji

Lektura dysertacji doktorskiej ks. A. Wieckiego pozwala stwierdzić, że wszystkie cele badawcze postawione we wstępie pracy zostały zrealizowane w sposób bardzo dobry i wyczerpujący. W oparciu o materiał źródłowy, nauczanie Kościoła i współczesną refleksję teologiczną wykazał on, że już ponad sto lat wcześniej główne idee współczesnego rozumienia misji ewangelizacyjno- apostołskiej były obecne i realizowane w życiu i działalności Błogosławionej Marty Wieckiej. Bardzo wartościowe w rozprawie jest umiejętność połączenia aktualnego nauczania Kościoła dotyczącego ewangelizacji i apostołstwa z życiem bł. Marty Wieckiej. Autor, wykorzystując różne metody używane przy badaniu tekstów źródłowych potrafi wyciągać właściwe i logiczne wnioski praktyczne. Wiąże się to także z krytyczną i przemyślaną oceną stawianych wniosków i postulatów. Niewątpliwie swoją rozprawą wykazuje, że posiada dobry warsztat naukowy. Dzięki temu czytelnik jego dysertacji może przemieszczać się w czasie i zobaczyć jak młoda zakonnica żyjąca na przełomie XIX i XX wieku wyprzedziła swoją epokę i realizowała służbę Bogu i ludziom w duchu nauczania Kościoła soborowego i posoborowego.

Należy podkreślić, że Autor potrafił pokazać, że misja ewangelizacyjno-apostołska nie była dla bł. Marty Wieckiej celem samym w sobie, ale naturalną potrzebą dzielenia się Bogiem, przez co traktowała ją jako środek do celu w osiągnięciu świętości. Oznacza to, że w jej życiu nie było „aktywizmu” religijnego, czy chęci osiągania jakichkolwiek korzyści dla siebie lecz pragnienie służby Bogu poprzez służbę ludziom bez względu na ich narodowość czy wyznanie

religijne. Autor dysertacji wykazał, że charakterystyczną cechą jej bogatej duchowości było przełamywanie stereotypów i barier w niesieniu Zbawiciela innym ludziom. Ta idea jest tak aktualna dzisiaj, dzięki nauczaniu św. Jana Pawła II, Benedykta XVI czy papieża Franciszka, który bardzo mocno akcentuje konieczność wyjścia z Ewangelią na marginesy świata. Dziś potrzeba działalności ewangelizacyjno-apostolskiej, która wykorzysta każdą możliwą okazję do tego, by ogłosić konkretnemu spotkanemu człowiekowi, że tylko w Jezusie jest prawdziwe szczęście, pełnia życia i zbawienie.

Analiza źródeł dotyczących życia bł. Marty pozwoliła Autorowi sformułować cenne i celne wnioski pastoralne. W odniesieniu do Błogosławionej mieszczą się one w kluczu trzech cnót teologicznych, czyli w wierze, nadziei i miłości. Żyjąc tymi cnotami Marta Wiecka osiągnęła świętość, która powinna być celem każdego ochrzczonego człowieka. Te cnoty bowiem wzmacniają, pobudzają i wyróżniają swoiste działanie moralne chrześcijan, a ponadto stanowią one rękodzieło obecności i działania Ducha Świętego we władzach człowieka (por. KKK, n. 1813). Cnota miłości praktykowana w codziennym życiu siostry Wieckiej może być wzorem dla każdego chrześcijanina. Poprzez tę cnotę chrześcijanin w sposób czynny uczestniczy w budowaniu cywilizacji miłości, której współczesny świat tak bardzo potrzebuje.

Wszyscy uczniowie Chrystusa są wezwani do słuchania słowa Bożego, ponieważ ono rodzi wiarę. Błogosławiona Marta słuchała Boga i dlatego wypełniała Jego wolę, przekraczając przy tym granice swojej epoki. Wiara dawała jej siły, aby cierpliwie znosić cierpienia, których doświadczała. Jej wiara stanowi konkretną propozycję dla współczesnego człowieka dotkniętego procesami ateizacji, laicyzacji i sekularyzacji.

Trzecia cnota teologiczna, czyli nadzieja, również była żywa w codzienności bł. Marty Wieckiej. Jej nadzieja staje się wzorem dla ludzi żyjących na początku XXI wieku, który charakteryzują się czasem pandemii i wojen.

Dysertacja doktorska ks. Andrzeja Wieckiego potwierdza biblijne słowa, że dla Boga nie ma nic niemożliwego. Wystarczy, że człowiek jest otwarty na działanie Ducha Świętego, słucha słowa Bożego, żyje wiarą, nadzieją i miłością, może osiągnąć wszystko, a zwłaszcza największe szczęście, którym jest życie wieczne i świętość. Dziś jest bardzo ważne, aby takie osoby jak bł. Marta Wiecka, były pokazywane ludziom, a zwłaszcza młodzieży, która często gubi swoje młodzieńcze ideały i popada w różne formy nihilizmu. Błogosławiona Marta pokazała swoim życiem, że można łamać stereotypy, utarte schematy i żyć pełnią życia, służąc Bogu i ludziom.

Wartość pokazania życia bł. Marty Wieckiej jest także bardzo aktualna w dobie kryzysu rodziny, małżeństwa, wychowania, edukacji, systemu wartości. Dysertacja przedstawia jak

ważny i pozytywny jest wzór rodziców, ich właściwa troska o szeroko rozumiane wychowanie dziecka dla jego rozwoju i dokonywania właściwych wyborów życiowych.

4. Ogólna ocena rozprawy i pytania dla Doktoranta

Dysertacja doktorska ks. mgr. lic. Andrzeja Wieckiego spełnia wszystkie kryteria pracy naukowej. Została napisana poprawnie metodologicznie i merytorycznie. Do bardzo pozytywnych aspektów strony formalnej rozprawy należy zaliczyć: precyzyjny i naukowy język – jednocześnie bardzo przystępny i pisany poprawną polszczyzną; poprawne, konsekwentne i bogate treściowo przypisy; bardzo bogata bibliografia i bardzo dobre wstępy do poszczególnych rozdziałów; staranna i estetyczna strona graficzna rozprawy. Trochę szkoda, że zabrakło syntetycznych podsumowań każdego rozdziału. Uważam, że dysertacja ks. A. Wieckiego jest nowatorska oraz oryginalna i dlatego zasługuje na wyróżnienie i powinna być opublikowana, by większe grono, zarówno naukowców jak i innych czytelników, mogło poznać postać bł. Marty Wieckiej i jej działalność ewangelizacyjno-apostolską, która jest we współczesnych czasach bardzo potrzebna i aktualna Kościołowi i Polsce. W coraz bardziej laickiej i zsekularyzowanej Polsce potrzeba światków otwartej wiary i miłości do Boga i drugiego człowieka. Jej życiowa droga do świętości może stać się wzorem zwłaszcza dla ludzi młodych, pragnących realizować swoje życiowe ideały wbrew współczesnym ideom związanych z promocją ponowoczesności i nihilizmu.

Mając na uwadze wydanie rozprawy jako monografii książkowej mam pewne drobne sugestie dla Autora. Po pierwsze we wstępie trzeba byłoby opuścić fragmenty końcowe, które są już gotowymi wnioskami wypływającymi z przeprowadzonych badań. Takie wnioski umieszcza się w zakończeniu pracy. Druga uwaga dotyczy podziału bibliografii. Drugi punkt został zatytułowany: „Źródła teologiczne”. Autor umieszcza tam dokumenty, które można określić jako Nauczanie Magisterium Kościoła (dokumenty soborowe, nauczanie papieży i inne) oraz źródła historyczne. Po nich jest podana Literatura przedmiotu, gdzie też są przecież monografie i artykuły o treści teologicznej. Czy w związku z tym nie byłoby lepiej zmienić drugi punkt i nazwać go np. „Nauczanie Magisterium Kościoła” oraz zrobić dodatkowy punkt z dokumentami patrystycznymi? W bibliografii zabrakło mi też, wydaje się bardzo ważnego dokumentu w kontekście kultu świętych i błogosławionych, jakim jest „Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii”. Oczywiście powyższe uwagi nie umniejszają w żaden sposób

wartości całej dysertacji i stanowią ewentualną podpowiedź do drobnej korekty przed opublikowaniem rozprawy.

Po bardzo interesującej lekturze dysertacji ks. mgr. lic. Andrzeja Wieckiego nasuwają się następujące pytania od recenzenta:

1. Jakie elementy przyczyniają się do rozwoju kultu bł. Marty Wieckiej?
2. Jakie elementy w misji ewangelizacyjno-apostolskiej są wspólne dla bł. Marty Wieckiej i papieża Franciszka?

Wniosek końcowy

Dysertacja ks. mgr. lic. Andrzeja Wieckiego została napisana w sposób dojrzały merytorycznie, metodologicznie i formalnie Stanowi samodzielne, odkrywcze i bardzo poważne osiągnięcie naukowe w pełni odpowiadające wymaganiom stawianym rozprawom doktorskim. Wnoszę zatem o jej przyjęcie przez Radę Dyscypliny Nauki Teologiczne na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie i o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Kalisz, dnia 20 maja 2024 r.

Ks. dr hab. Dariusz Kwiatkowski, prof. UAM